

Big5: Změny osobnosti v průběhu ontogeneze

Obecně: **svědomitost** ↑, **přívětivost** ↑, **otevřenost** ↓, **neuroticismus** ↓, **extraverze** ↓

Změny osobnosti se postupně zpomalují s tím, jak se zpomaluje **zrání jedince** – existuje totiž silná spojitost mezi fyziologií a osobností. Tj. nejvíc se osobnost mění a formuje v mládí (adolescence, mladá dospělost), ve starším věku už nejsou změny tak výrazné. Ke změnám osobnosti (byť ne tak výrazným) dochází ale i později, vývoj osobnosti není nikdy zcela zastaven. Silné biologické změny také nejsou spojeny jen s pubertou, ale i s dalšími životními stádii, např. s narozením prvního dítěte, se stárnutím (u mužů klesá po 70 roce neuroticismus a extraverze) apod.

Dalším zdrojem změn v osobnosti jsou **různé sociální role**, které během života přijímáme. Tj. v pubertě nejde jen o výrazný vliv hormonů, ale i o silný sociální tlak, nutnost přijetí nových sociálních rolí, změny chování vyplývající z přijetí těchto rolí... Důležitými událostmi jsou například narození prvního dítěte (nejen biologicky, ale i sociálně), získání první práce apod.

Svědomitost ↑

- Svědomitost od dětství k adolescenci klesá, potom stoupá
- Svědomitost roste s tím, jak lidé stárnou a učí se lépe zvládat a organizovat svou práci, vztahy apod., souvisí s přijímáním dospělých rolí
- Nejvíce změn nastává ve 2. dekádě života (20s)

Přívětivost ↑

- Přívětivost (také) od dětství k adolescenci klesá, potom stoupá
- Nejvíce se mění ve 3. dekádě života (30s) a změny pokračují až do šesté dekády (60s)
- Také souvisí s přijímáním dospělých rolí, s budováním rodiny apod. – je třeba starat se o rodinu, být pečující

Otevřenost ↓

- Otevřenost postupně pomalu klesá
- S postupujícím věkem se postupně méně soustředíme na poznávání nových lidí, budování nových vztahů, zaměřujeme se více na rozvoj a udržování vztahů, které už máme

Neuroticismus ↓

- Obecně s věkem pokles, osobnost se stabilizuje, stává se vyrovnanější

Extraverze ↓

- Obecně s věkem pokles